

Klasse

NIEUWSBRIEF VOOR OUDERS

«BRAVE MEISJES»

«MEISJES ZIJN
GEMAKKELIJKER» p. 2-3

Meisjes moeten zich leren gedragen in onze samenleving. **Netjes** en gehoorzaam zijn, zich aanpassen. Zo dacht men vroeger over de opvoeding van meisjes. Ze kregen amper kansen in het onderwijs en de samenleving. Het waren de jongens die zich moesten weren, verantwoordelijk zijn en initiatief nemen.

ÉÉN KIND OP VIER
WORDT GEPEST p. 4-5

Meisjes zitten nu ook naast jongens in de klas. Ze weten wat ze willen, hebben ambities, zijn ondernemend en willen voortstuderen. Toch gaan veel leerkrachten, ouders en grootouders nog anders met hen om.

Ze verwachten andere dingen van meisjes dan van jongens. Meisjes krijgen vaak minder **aandacht** en worden minder uitgedaagd.

Zowel thuis als op school.

DE NATUUR IN
MET KLASSE p. 7

Onderzoek toont aan dat ouders en leerkrachten meisjes vooral waarderen als ze ijverig, netjes, vriendelijk en behulpzaam zijn.

Bij jongens tellen hun prestaties, hun **durf** en inzet. Zo maken opvoeders de bestaande verschillen tussen jongens en meisjes nog groter. En dat gebeurt onbewust.

Maar het is wel nadelig voor de kansen die meisjes krijgen in het onderwijs en de samenleving. Wat we daaraan kunnen doen? Ons bewust worden van ons onbewust gedrag bijvoorbeeld.

De meisjes (en de jongens) danken u.

school.
m. 1912.

Greet (38):

«Van onze Joost krijg ik grijze haren. We moeten altijd achter zijn veren zitten. Alsof hij niet weet dat hij ook wat moet doen als hij op school wat wil bereiken.

Bovendien weet hij het altijd wel beter. *Had hij maar wat*

«Ons Lore,

«Jongens vragen meer aandacht. Meisjes zijn vanzelf ijverig»

Onderzoek in Vlaanderen en Nederland toont aan dat meisjes zich in de klas meer op de achtergrond houden. Het zijn de jongens die het initiatief nemen. Vaak benadrukken leerkrachten deze rollen. Jongens worden meer **uitgedaagd** om problemen op te lossen. Ze krijgen vaker het woord en moeten meer waarom-vragen oplossen. Bovendien krijgen jongens meer uitleg van de leerkrachten als ze iets verkeerd aanpakken. Bij meisjes zeggen leerkrachten het juiste antwoord vlugger zelf voor. Daardoor kunnen jongens zich nog duidelijker manifesteren. Meisjes worden minder aangespoord het woord te nemen en op te komen voor zichzelf.

Opvoeders (ouders, leerkrachten, grootouders...) waarderen meisjes vooral als ze ijverig, netjes, vriendelijk, behulpzaam en sociaal zijn in de klas. Bij jongens wordt veeleer gelet op prestaties, durf en ambities. We doen dit voor een groot deel onbewust. Zo vergroten we zelf de verschillen tussen meisjes en jongens.

Meisjes uitgeteld

Meisjes hebben meer plezier in het studeren. Ze zijn **ijveriger** en meer **gemotiveerd** dan jongens. Dat blijkt uit onderzoek bij 1000 leerlingen in het secundair onderwijs in Vlaanderen. 72 % van de meisjes is hooggemotiveerd, tegenover 59 % bij de jongens. 63 % van de meisjes werkt thuis meer dan anderhalf uur per dag voor de school. Bij de jongens is dat 44 %. Meisjes presteren ook beter. In het secundair onderwijs zit slechts 6 % van de meisjes hun jaar over. Dat is de helft van het aantal jongens: 12 %. Dit verschil geldt voor alle jaren en onderwijsvormen. Of meisjes andere motieven hebben om goed te werken voor school? Niks van. Net als de jongens willen meisjes slagen, een goed diploma halen voor een tof beroep. Maar ze willen ook hun ouders niet ontgoochelen. Hoe meisjes over zichzelf denken, laten ze immers vaak hangen van hoe leerkrachten en ouders over hen denken. En dat ligt bij jongens soms heel anders.

«Meisjes zijn meisjes»

Jongens spelen met auto's, ze zijn ruw en trekken hun plan. Meisjes kiezen voor poppen, ze zijn voorzichtig en komen op de schoot zitten. Nog voor ze naar school gaan tonen kinderen gedrag dat typisch is voor hun geslacht. Vlug gaat men daarom van meisjes andere dingen verwachten dan van jongens. Ze krijgen een **rol** in de maatschappij en die moeten ze spelen. Zo moeten jongens zelfzeker en ambitieus zijn. Ze moeten blijkbaar domineren, agressief zijn en presteren. Meisjes zijn dan geduldiger, zorgzamer. Beter in het opvangen van allerlei signalen in de omgang met anderen.

Ouders willen dat hun kinderen opgroeien tot verantwoordelijke mensen die respect tonen voor zichzelf en de anderen. Jongens en meisjes moeten ook anders mogen zijn: onafhankelijke, zelfzekere meisjes, zorgzame en behulpzame jongens. Dat kunnen kinderen van hun ouders en leerkrachten leren. Zij zijn het eerste voorbeeld. Hoe staan ouders zelf als man of vrouw in het leven?

meer van ons Lore.

da's een echt meisje»

Zij is echt een voorbeeld. Daar hebben we nooit problemen mee. Ze weet dat ze moet werken voor school. Dat doet ze ook. Soms moeten we haar zelfs intomen. Maar haar werk is altijd af, proper en verzorgd. Je zou dat van onze Joost eens moeten zien. Op school horen we niets dan goeds over ons Lore.

*Ze zou alleen wat **meer uit haar schulp moeten komen**, zegt haar leerkracht.*

*Maar haar resultaten mogen best worden gezien, dus hoeven we ons **geen zorgen** te maken.*

Dat kunnen we van onze Joost niet zeggen. Ik weet echt niet wat er van hem zal worden.

*We zijn zo **bang dat hij gaat mislukken.**»*

«Ze heeft vaak hoofdpijn»

Het is nu vanzelfsprekend geworden dat jongens én meisjes voortstuderen. Jonge koppels vinden het normaal dat beiden gaan werken en de gezinstaken worden gedeeld. Ouders motiveren hun dochter om goed te presteren op school, ze stimuleren en duwen haar tot het uiterste. De hoge verwachtingen voor **schoolprestaties** zijn vaak een bron van stress.

Wat meisjes van zichzelf denken, laten ze vaak afhangen van wat hun ouders of leerkrachten van hen denken. Ze zijn bang hun ouders en zichzelf te ontgoochelen. Twee keer zo veel meisjes lijdt aan faalangst. Ze kroppen hun problemen op en proberen ze in hun lichaam te verwerken. Hoofdpijn, nervositeit, duizeligheid, slapeloosheid en maagklachten komen opmerkelijk vaker voor bij meisjes tussen elf en zeventien jaar dan bij jongens. Onderzoek wijst uit dat 4 % van de Vlaamse kinderen tussen zes en twaalf jaar depressief is. Drie op vier daarvan zijn meisjes.

Wat ouders daar kunnen aan doen? Geen onredelijke dingen verwachten. Rekening houden met de sterke en zwakke kanten van het kind. En vooral van jongsaf aan aandacht besteden aan de sterke kanten. Zo worden kinderen zelfzeker. Wat ze waard zijn, laten ze dan niet alleen afhangen van wat anderen over hen denken. Ze geloven in zichzelf.

«Mislukken is erger voor een jongen»

«Meisjes zijn zorgzamer, kunnen beter om met kinderen en zijn dus bij uitstek geschikt om de zorgtaak van het gezin op zich te nemen.» Zo hebben ouders, leerkrachten en het PMS lang gedacht. Op school moesten meisjes niet echt presteren. Als het niet lukte, haakten ze vlugger af dan de jongens. Jongens konden wat langer blijven voortknoeien. Meisjes kozen voor «zwakke» (vaak verzorgende) richtingen die later minder beroepsmogelijkheden boden. Mislukken was niet erg voor hen. Ze hadden later hun man en het gezin nog. Voor jongens lag dat anders. Voor hen was mislukken pas erg.

*Kinderen zijn heel gevoelig voor voorbeelden. Hoe denken hun ouders en leerkrachten zelf over mannen en vrouwen? Zelfzekerheid, prestatiegerichtheid, ambitie en durf krijgen hoge waardering in onze **maatschappij**. Zorg, geduld, warmte veel minder. Ouders en leerkrachten kunnen ook meisjes uitdagen, aanzetten tot zelfstandig denken. Ze waarderen om hun durf, prestatie, ambitie en inzet. En jongens prijzen als ze zorg, hulp en warmte geven.*

Er tegenaan

Opvoeders moeten weten dat zij de ongelijke kansen van jongens en meisjes vaak versterken. Daar kunnen ze in de praktijk iets aan doen. Vooroordelen, verwachtingspatronen en vastgeroeste ideeën leven zowel bij ouders, leerkrachten als de kinderen zelf. Daarom besteden ook *Klasse voor Leerkrachten* en *Klasse voor Jongeren* daar deze maand extra aandacht aan. Gaan we er samen tegenaan?

Pestkoppen: zonder vrienden

Wie pest, voelt zich meestal stoer. En dat maakt indruk op de klasgenoten. Pestkoppen willen vooral aandacht en hun zin krijgen. Sommigen hebben niet eens door dat ze iemand anders pijn doen of verdrietig maken. Pestgedrag begint rond de leeftijd van tien jaar en zou moeten verdwijnen na 14-15. Wie daarna nog pest, heeft wellicht ook andere gedragsproblemen. Pestkoppen blijven dikwijls zonder vrienden achter.

▶▶▶ Vaak weten ouders van pestkoppen niet eens dat hun kind een pestkop is. Toch kunnen ze het pestgedrag verhelpen of zelfs voorkomen. Zelf het goede voorbeeld geven bijvoorbeeld. Ook ouders pesten soms: agressie in het verkeer, roddelen enz. ◀◀◀

Laura (40):

«Mijn dochter werd uitgesloten, gepest. Ik weet niet waar het allemaal is begonnen. Sara heeft littekens van brandwonden. Misschien is het dat wel. En Sara zei niks. Ze durfde niet. Op een dag was ze zo lang aan haar huistaak bezig dat ik ging kijken. Al haar papieren zaten los. Ik vroeg haar «Sara, hoe komt het dat je papieren los zitten?» Toen bleek dat klasgenoten op haar kaften hadden getrapt tot ze kapot waren. Dan pas heeft ze me willen vertellen wat er aan de hand was op school. Zo hebben we er stilletjesaan iets kunnen aan doen. Ze heeft intussen zelfs een spreekbeurt gehouden over haar brandwonden. In de hoop dat het pesten daarmee zou ophouden. Maar zo simpel is dat niet.»

▶▶▶ Kinderen durven meestal thuis niet zeggen dat ze worden gepest op school. Toch zenden ze dan

signalen uit, die ouders kunnen herkennen. Als een kind plots niet graag meer naar school gaat, niet meer uitgenodigd wordt op feestjes of om te gaan spelen, er ongelukkig uitziet, dan is er iets aan de hand. Vraag er naar. Neem contact op met de school als het inderdaad om pesten gaat. ◀◀◀

Pestkoppen in elke klas

Bea (38):

«Kristien had veel vrienden in de klas. Ze was een spontaan kind. Toen moest ze een jaar blijven zitten. Geen probleem, dachten we. Maar alles veranderde. Ze werd buitengesloten door haar nieuwe klasgenootjes. Plots wou ze niet meer naar school. «Ik vind het niet prettig op school.» Ik geloofde het niet toen ze kloeg over pesterijen. Zo erg zou het allemaal wel niet zijn. Op het oudercontact wou de leraar mij spreken. Mijn dochter werd gepest. Ze hebben het probleem aangepakt op school, maar het lukt niet. Heel even leek alles beter te gaan, en nu is het opnieuw begonnen.»

▶▶▶ De oplossing voor pesten ligt nooit dichtbij. Het is een lang proces. Vaak denken ouders dat het zal over gaan als ze er met iemand van de school over praten. Maar dat is slechts een begin. Ook de gevolgen blijven meestal lang voelbaar. Het gepeste kind heeft het lastig om zich weer rustig te voelen, om zijn zelfvertrouwen terug te krijgen. Dat vergt tijd. ◀◀◀

Slachtoffers: iedereen

Er zijn geen speciale redenen waarom iemand wordt gepest. Het is niet omdat uw kind rood haar, een brilletje of een beugel heeft dat hij het slachtoffer van pesten zal worden. Het zijn de pestkoppen die beslissen wie ze kiezen als slachtoffer. Het uiterlijk is nooit de oorzaak, misschien wel de aanleiding. De gemakkelijkste slachtoffers zijn natuurlijk de kinderen die zich makkelijk laten doen. Maar verder is het voldoende anders te zijn. En dat is iedereen wel.

▶▶▶ Ouders kunnen hun kinderen helpen door ze op te voeden tot weerbaarheid. Zodat ze kunnen opkomen voor zichzelf. Niet in de zin van: «Laat je niet doen, hé», maar zo dat ze met zelfvertrouwen kunnen opkomen voor zichzelf. Als een kind bovendien voelt dat het met zijn ouders over alles kan praten, zullen zij een pestprobleem vlugger ontdekken. ◀◀◀

Bert (42):

«Het spontane was eraf bij Steven. Hij werd moeilijker van karakter. Ik had al lang vermoedens dat er op school wat scheelde. Zijn oudere broer wist dat hij op school werd gepest. Maar Steven wou het zelf oplossen. Er kwam geweld bij te pas, **vechten** op de speelplaats. Allen tegen een. Uiteindelijk zijn er toch enkele leerlingen geweest die vonden dat het niet meer kon. Die hebben het de leraar verteld. Dan is de bom gebarsten. De leraar heeft het probleem grondig aangepakt en nu, twee jaar later, lijkt alles eindelijk opgelost.»

▶▶▶ Een pestprobleem aanpakken kan niet zonder de samenwerking van ouders, kind, school, eventueel PMS. **Samen** kunnen ze er iets aan doen. Maar het blijft een geduldwerk, waarbij alle betrokkenen zich moeten blijven inzetten. ◀◀◀

Meelopers: het publiek

Heel wat kinderen kijken toe als er wordt gepest. Misschien doen ze zelfs mee. Zonder meelopers zijn er geen pestkoppen, want die hebben dan geen **publiek** meer. Meestal weten die meelopers wel dat het fout is wat er gebeurt. Maar ze zijn bang om het te gaan vertellen. Want dan zijn ze klikspaan. Ze blijven vaak lang met een schuldgevoel zitten.

▶▶▶ Ouders kunnen hun kinderen duidelijk maken dat wie pesten signaleert geen klikspaan is. Dat ze niet alleen zullen staan als ze durven zeggen dat het niet langer kan. Het is rechtvaardig en eerlijk, het is een bewijs van verdraagzaamheid. Pesten is niet goed te praten. ◀◀◀

Eén op vier

In Vlaanderen meldt 23 % van de leerlingen in het basisonderwijs regelmatig of vaker **slachtoffer** te zijn van pesterijen. In het secundair onderwijs nog 15 %. 16 % van de leerlingen uit het basisonderwijs **pest** regelmatig of vaker andere leerlingen. In het secundair onderwijs is dat nog 12 procent. Dat bleek uit een onderzoek dat de Universiteit Gent deed bij 10 000 leerlingen tussen de 10 en 16 jaar. Pesten en gepest worden neemt dus duidelijk af met de leeftijd. Maar voor een grote groep kinderen is het de pijnlijke realiteit van elke dag. Als uw kind komt vertellen over pesten, neem het dan ernstig. Als u merkt dat uw kind stiller en banger wordt, een plotse afkeer van de school gaat vertonen waar dat vroeger niet het geval was, praat er dan mee.

- Laat hem voelen dat u thuis achter hem staat, dat hij zich veilig mag voelen, **dat u er samen iets zult aan doen**.
- Schep daarbij geen **valse** verwachtingen: de oplossing ligt niet zomaar voor het grijpen.
- Neem zeker contact op met de school. Noem geen **namen**, maar vraag hen op pesten te letten.
- Zorg ervoor dat uw kind zich weerbaar kan opstellen, dat het voor **zichzelf** kan opkomen. Stimuleer onafhankelijkheid.
- Laat het een **hobby** kiezen waardoor het vrienden kan maken buiten de school, in de muziekschool, de jeugdbeweging bijvoorbeeld.

Wat kunnen ouders doen?

Samen sterk

- Veel **scholen** hebben een actie tegen pesten georganiseerd. Het probleem is de jongste jaren in Vlaanderen bespreekbaar geworden. Maar de zaak kan niet worden opgelost door de school alleen. Hier is een gezamenlijke aanpak nodig. Daarom besteden we ook in Klasse voor Leerkrachten en Klasse voor Jongeren aandacht aan het pestprobleem. Een unieke kans om er samen wat aan te doen.
- De verschillende **ondersteuningscentra** van de ouderverenigingen hebben brochures en projecten rond pesten. Neem via uw oudercomité contact met ze op.
Koepel van Ouderverenigingen van het Officieel Gesubsidieerd Onderwijs (KOOGO) - Ravensteingalerij 27 bus 8 - 1000 Brussel - tel 02-512 88 74 - fax 02-502 12 64.
Raad voor Ouders van het Gemeenschapsonderwijs (ROGO) - Schoonmeersstraat 26 - 9000 Gent - tel 09-242 01 68 - fax 09-242 01 69.
Vlaamse Confederatie van Ouders en Ouderverenigingen (VCOV) - Guimardstraat 1 - 1040 Brussel - tel 02-511 65 05 - fax 02-514 33 21.
- Een schitterend **boek** voor elke ouder is «Pesten, gedaan ermee» van Gie Deboutte. U krijgt het met **KLASSE** nu met 20 % korting (voor 315 fr i.p.v. 395, excl. verzendingskosten).

PESTEN, GEDAAN ERMEE

- Ja, ik ontvang graag het boek «Pesten, gedaan ermee» voor 315 fr. i.p.v. 395 fr. Ik betaal na ontvangst.

Naam: _____

Adres: _____

Knip deze bon uit, kleef hem op een briefkaart en stuur hem naar **BDJ Jeugd en Vrede - Pesten - Van Elewycxstraat 35 - 1050 Brussel**.

klasse

Wie Klasse maakt? Dat had u eens willen weten. Klasse wordt gemaakt door een onafhankelijke redactie. Dat wil zeggen dat ze zelf haar onderwerpen kiest en zelf bepaalt hoe ze met haar lezers communiceert. Of zoiets mogelijk is binnen een ministerie? Natuurlijk wel. De overheid gelooft in een volwassen vorm van **communicatie** met de verschillende doelgroepen in het onderwijs. Hoe meer mensen beter geïnformeerd worden, hoe meer ze willen mee-doen en mee-denken. Alleen zo kunnen ouders samen met leerlingen en leerkrachten school maken. Och, ja, dit nog. De journalisten van Klasse hebben allemaal onderwijservaring. Maar ze hebben meestal ook kinderen. Heet zoiets niet een wij-gevoel?

9 Dienaars

Elke school kan zich inschrijven voor Klasse voor Ouders. Dan krijgen alle ouders van kleuters tot en met leerlingen van de eerste graad secundair onderwijs dit blad gratis. Schrijft de school niet in, dan kunnen ouders een individueel abonnement nemen. Dat kost dan wel 200 fr. voor tien nummers.

Vragen? Klasse voor Ouders - Koningsstraat 138, lokaal 508 - 1000 Brussel - tel 02-211 45 64.

3 [Raad]

In een lokale schoolraad (gemeenschapsonderwijs) en een participatieraad (gesubsidieerde vrije, gemeentelijke en provinciale scholen) zitten ouders samen met leerkrachten, directie en de lokale gemeenschap rond de tafel. Ze bespreken er het beleid van de school. Wat de verschillende leden van de werking van zo'n raad vinden? Dat hebben onderzoekers even bekeken.

Waar een raad goed werkt en optimaal gebruik maakt van haar mogelijkheden, zijn ouders relatief tevreden. Toch vinden de meeste ouders dat zowel de lokale schoolraad als de participatieraad meer bevoegdheden moeten krijgen. Ouders voelen ook dat zij aan tafel als minst bekwaam worden aangezien. Of men op zo'n raad alle gevoelige onderwerpen even open kan bespreken? Daar denken alle leden hetzelfde over: er is meer openheid over vragen in verband met de manier waarop de school en de lessen worden georganiseerd dan over het materiële, financiële en personeelsbeleid.

Meer over het onderzoek kunt u lezen in «Participatieraden en lokale schoolraden in Vlaanderen, de eerste jaren» (Verhoeven, Van Heddegem en Jegers). Het is uitgegeven bij Garant, kost 409 frank en is in elke boekhandel te verkrijgen.

10 / 10

Bruist — 8

U voelt er wel wat voor om samen met andere ouders en de school een leuk project uit te werken? Iets kunstzinnigs of sportiefs. Of u wilt werken aan een democratische, veilige en gezonde school. Kortom u bruist van energie, u hebt ideeën in overvloed, maar waar haalt u de begeleiding en de centen? Probeer u dit even.

Vraag in de school van uw kind de **Dynamo 2**-catalogus op. Die stelt een 150-tal organisaties voor die u kunnen helpen om uw schoolproject 1997-1998 uit te werken. Toon aan dat het project past in de school, dat het iedereen betreft en een continue werking heeft. Dan maakt u ook nog veel kans dat het project in aanmerking komt voor financiële ondersteuning. De aanvraag moet vóór 16 mei 1997 binnen zijn. Aarzel dus niet. In de catalogus vindt u een aanvraagformulier. Tot nu deden vooral leraars een voorstel. Weinig ouders. Daar kan vanaf nu dus verandering in komen. Het departement Onderwijs steunt u.

Dynamo 2 is een uitgave van CANON, de cultuurcel van het departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Voor meer inlichtingen: Lydia Asbestaris, Koningsstraat 138 (vijfde verdieping) - 1000 Brussel - tel 02-211 45 62 - fax 02-211 45 52.

5

[Bang]

«Ik ben een vader van drie kinderen. Twee zitten in de lagere school, een in het secundair. Als er iets is waar ik bang voor ben, dan is het drugs. Daarom was ik blij in Klasse voor Ouders te lezen dat je als ouder al heel vroeg aan preventie kunt doen. Maar dat is natuurlijk geen garantie dat mijn kinderen nooit aan de drugs gaan. Kinderen moeten ook in hun omgeving dezelfde signalen krijgen. Wat kan ik daaraan doen?»

We herhalen dat u met al uw vragen over **drugs en verslaving** terecht kunt bij de druglijn 078-15 10 20. Maar u kunt ook met andere ouders en de school samenwerken. Daar wordt iedereen beter van. U wendt zich dan best tot de oudervereniging van de school. De meeste zijn aangesloten bij een ondersteuningscentrum: het VCOV, KOOGO of ROGO. In samenwerking met specialisten hebben zij heel goed materiaal uitgewerkt dat perfect bruikbaar is in een school. De adressen van de ondersteuningscentra staan trouwens in dit nummer op pagina vijf. In het maartnummer van BRUG, het ledenblad van het VCOV, staat bovendien een uitgebreide bijdrage over drugs op school. Het lezen waard. Meer informatie over BRUG krijgt u op het VCOV-secretariaat.

Gezocht An en Lies zijn identieke tweelingen. Hun ouders twifelen of het goed is dat ze bij elkaar in de klas zitten. Ze zijn zo op elkaar afgestemd. Of het niet beter is dat ze los van elkaar hun eigen identiteit ontwikkelen? Tweelingen uit één gezin gedragen zich niet altijd hetzelfde. Hoe komt dat? Omstandigheden? Opvoeding? Omgeving? Deze vragen stellen onderzoekers van de Universiteit Gent zich. Zij gaan de ontwikkeling van de persoonlijkheid bij één en twee-eiige **tweelingen** na. Bent u ouder van een tweeling geboren tussen 1.01.1985 en 31.12.1991 en bereid aan het onderzoek mee te werken? Neem dan zo vlug mogelijk contact op met Dr. Filip De Fruyt. U krijgt een vragenbundel toegestuurd. Alle gegevens worden vertrouwelijk behandeld. Bovendien krijgt u informatie over de resultaten achteraf.

10 Dr. Filip De Fruyt - Ontwikkelings- en Persoonlijkheidspsychologie - Universiteit Gent - H. Dunantlaan 2 - 9000 Gent - tel 09-264 64 21 - fax 09-264 64 99.

2 **Dialogo** Hoe komt het dat er meer agressie is op school? Wat kunnen we daaraan doen? Is het normaal dat kinderen de druk van het schoolwerk niet meer aankunnen? Stellen ouders te hoge verwachtingen in hun kind? Hoe zit het met de kwaliteit van ons onderwijs?

Meer en meer ouders voelen de behoefte over dit soort vragen na te denken en vooral er met anderen over te praten. De vzw **DIROO**, het dialoogcentrum Reflectie op Opvoeding en Onderwijs, wil die dialoog mogelijk maken. Dit netoverschrijdend initiatief richt zich tot iedereen die wil meedenken over opvoeding en onderwijs: ouders, grootouders, opvoeders, leraars, wetenschappers... Twee maal per jaar zal het een studiedag organiseren en daarover een boek publiceren. De leden kiezen het onderwerp. De eerste studiedag, op 11 oktober van dit jaar, zal wellicht waarden en normen als onderwerp hebben.

Vragen? Contacteer **DIROO Dialoogcentrum Reflectie op Opvoeding en Onderwijs** v.z.w. - Vitsdam 6 - 2880 Bornem - tel 03-899 22 01.

6 «Waarom kijken de mensen zo bedroefd?», vraagt een gids bij het schilderij de Volkstelling in Bethlehem van Pieter Bruegel. **Actie met Klasse** «Omdat ze belastingen moeten betalen», antwoordt een kind. Ouders lachen, maar het kind heeft wel gelijk.

Verrassend hoe kinderen naar kunst kunnen kijken. Dat voelden meer dan duizend ouders in het Museum voor Schone Kunsten in Brussel tijdens de actie **met Klasse naar het museum** (16 maart). Kinderen hebben niet veel nodig: een uitdagende vraag en de kans om in een museum binnen te stappen. En daar had Klasse voor Ouders voor gezorgd. «Eigenlijk moet je ze niet echt leren kijken», zegt een ouder verbaasd, «je moet ze helpen kijken. We hebben trouwens zelf veel geleerd. Vooral ook dat er in een museum wat te beleven valt. Ook met kinderen.»

Wie met zijn kinderen af en toe een museum bezoekt, trekt hun wereld open en slaat een brug met wat ze op school leren. Waarop wacht u?

ACTIE

met Klasse in het natuureservaat

Natuur voor iedereen

«Mama, wist jij dat veel spinnen hun prooi eerst verdoven en dan pas doden?»

Kinderen leren op school veel over de natuur. Hun leerkrachten tonen er de grote en kleine wonderen. Vaak in de klas, maar soms in de natuur zelf. Want kinderen moeten de natuur ook kunnen zien, horen, voelen, ruiken en smaken. Zo onthouden kinderen makkelijker wat ze leren. Zo krijgen ze ook respect voor de natuur. Daarbij kunnen ouders helpen.

U heeft graag iemand bij de arm tijdens een wandeling in de natuur? Iemand die uw gezin verrast met weetjes, die u met verwondering doet kijken naar kleuren en vormen van vlinders, vogels, bomen en bloemen? Wij kennen zo iemand.

Natuureservaten vzw is de grootste natuurvereniging in Vlaanderen. Ze beheert zelf 190 natuurterreinen. Op zondag 25 mei en zondag 1 juni 1997 houdt Natuureservaten haar **Open Natuurdagen**. «De natuur is er voor iedereen» luidt het die dagen. 63 gratis activiteiten worden georganiseerd in en om de mooiste stukjes natuur in Vlaanderen. En daar kunt u met het gezin naartoe. Topactiviteit wordt de natuurhappening 'Ontdek het Groene Hart van Limburg' op zondag 25 mei in Genk en Hasselt. U kunt een programma-overzicht van alle activiteiten tijdens de Open Natuurdagen met de bon aanvragen.

Wie met Klasse naar een natuureservaat trekt, krijgt net iets meer. Samen met Natuureservaten nodigen we 200 kinderen (6 tot 14 jaar) uit voor vier **exclusieve natuurtochten** (van ongeveer twee uur) in vier prachtige reservaten. Voor ouders is er ter plekke een ander programma. De gidsen staan voor u klaar. De laarzen brengt u zelf maar mee. Inschrijven is wel verplicht. Daar gebruikt u

de bon voor. Als u bij de 200 winnaars bent, krijgt u per post een persoonlijke uitnodiging en alle praktische info.

NATUURESERVAAT MET KLASSE

- JA, ik ontvang graag een gratis brochure met het volledige programma-overzicht van alle activiteiten van de **Open Natuurdagen op 25 mei en 1 juni 1997**.
- Wij schrijven .... (aantal) kinderen in voor een exclusieve (gratis) natuurtocht met Klasse
  - op zondag 25 mei in de Leiemeersen in Oostkamp (West-Vlaanderen)
  - op zondag 25 mei in de Kalkense Meersen in Wichelen-Schellebelle (Oost-Vlaanderen)
  - op zondag 25 mei in het Wik in Genk-Bokrijk (Limburg)
  - op zondag 1 juni in het Mechels Broek (Mechelen-Muizen)

Als we erbij zijn krijgen we een persoonlijke uitnodiging toegestuurd met alle praktische informatie.

Naam: _____

Adres: _____

Tel: _____

Knip deze bon uit, kleef hem op een briefkaart en stuur hem naar Natuureservaten vzw, Kon. St. Mariastraat 105 - 1030 Brussel - tel: 02-245 43 00 - fax 02-245 39 33.

1

Jens ziet er doodnormaal uit. Maar hij reageert onvoorspelbaar. «Kom je mee?», vraagt de juf. Hij begrijpt het niet. «Kom je mee», antwoordt hij. Jens kan bepaalde verbanden die iedereen gewoon vindt, niet leggen. Voor hem is de wereld een grote chaos.

[Chaos]

Hij is autist. In Vlaanderen zijn er ongeveer 15.000 mensen met autisme of een verwante stoornis. Daarvan zit één vijfde in het gewone onderwijs.

Autistische kinderen zijn niet makkelijk op te sporen. Soms denken leerkrachten en ouders dat het kind alleen maar zenuwachtig is, of wat moeilijk. Het zal er wel uitgroeien. Toch is het belangrijk dat **autisme** vroeg wordt vastgesteld. Autisme is niet te genezen, maar met speciale oefenprogramma's kunnen vaardigheden aangeleerd worden die andere kinderen spontaan aanleren. De meeste autistische kinderen krijgen pas een specifieke begeleiding als ze zes jaar zijn. Dan is al veel kostbare tijd verloren gegaan.

De Vlaamse Vereniging Autisme geeft een brochure uit die ouders kan helpen autisme te herkennen. De vereniging helpt ouders problemen op te lossen die zich voordoen in de opvoeding van een autistische kind. Vragen? Vlaamse Vereniging Autisme - Groot Begijnhof 14 - 9040 Gent - tel 09-238 18 18 - fax 09-228 98 79.

7 Help

Opvoeden is niet makkelijk. Ouders en kind kunnen samen erg in de problemen komen. Soms slepen conflicten in het gezin zo lang aan dat kinderen zich agressief gedragen, hun ouders bedreigen, van huis weglopen... Soms zijn ouders zelf door omstandigheden niet meer in staat om voor hun kinderen te zorgen. De familie of de school bieden geen oplossing. Dan kan een beroep worden gedaan op bijzondere **jeugdbijstand**. Die geeft zorg op maat van kinderen, jongeren en gezinnen. Zo kan een kind bijvoorbeeld na schooltijd in een dagcentrum worden opgevangen of verhuist het tijdelijk naar een tehuis. In Vlaanderen begeleidt bijzondere jeugdbijstand ongeveer 6000 kinderen. Omdat de communicatie met de hulpverleners niet altijd even vlot loopt, is de gratis info- en klachtenlijn voor jongeren en ouders opgestart: **de JO-lijn**. Het nummer is **0800-900.33**. De lijn is actief op maandagvoormiddag (9-13 u) en woensdag- en vrijdagmiddag (13-18 u). Ouders en jongeren kunnen er met al hun vragen terecht.

Meer inlichtingen over bijzondere jeugdbijstand kunt u krijgen bij het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur - Afdeling Bijzondere Jeugdbijstand - Markiesstraat 1 - 1000 Brussel - tel 02-507 31 75.

4

Waar zit ten ze?

